

การดำเนินการเกี่ยวกับแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดินหรือของกลางหรือ
ทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

หัวข้อบรรยาย

- ← กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน
- ← การตรวจสอบ และเก็บรักษาแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน
- ← การพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน
- ← การดำเนินการขายแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน
- ← การนำแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินไป ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยหรือประโยชน์อื่น
แก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของราชการ

แร่ที่ตกเป็นของแผ่นดิน

ได้แก่ “แร่ที่ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๑๐๓
และแร่ของกลางซึ่งตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยแร่”

ของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน

ได้แก่ “ ทรัพย์สินหรือสิ่งของที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้ ซึ่งบุคคลได้ทำ หรือได้ใช้ หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินคดี ”

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับของกลาง

พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ม. ๑๔๘ ม. ๑๔๙ ม. ๑๕๐ ม. ๑๕๑ ม. ๑๗๔ และ ม. ๑๗๕

๑. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การขาย การนำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการ และการเก็บรักษาซึ่งทรัพย์สินหรือของกลางตามมาตรา ๑๕๑ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. ระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรม ว่าด้วยการขายแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินซึ่งตกเป็นของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. ประกาศ กพร. เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การผูกมัดประทับตรา การเก็บรักษาแร่ของกลาง การจัดทำบัญชีของกลาง และการจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำความผิดในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. ระเบียบ กพร. ว่าด้วยการคืนทรัพย์สินที่ยึดไว้เนื่องในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

๕. ระเบียบ กพร. ว่าด้วยการนำทรัพย์สินหรือของกลางไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๒

๖. คำสั่งที่ ๑๔๖/๒๕๖๗ เรื่อง การกำหนดราคาขั้นต่ำของกลาง

๗. ข้อตกลงระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางในคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ฯ

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประกาศ กพร. เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การผูกมัดประทับตรา การเก็บรักษาแร่ของกลาง การจัดทำบัญชีของกลาง และการจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำความผิดในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. การผูกมัดประทับตราของกลางที่ตรวจยึดหรืออายัดไว้
๒. การเก็บรักษาแร่ของกลาง
๓. การจัดทำบัญชีของกลาง
๔. การจัดทำฐานข้อมูลผู้กระทำความผิด

ระเบียบ กพร. ว่าด้วยการค้ำทรัพย์สินที่ยึดไว้เนื่องในการกระทำความผิด
ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. หลักเกณฑ์การค้ำทรัพย์สินที่ยึดไว้เนื่องในการกระทำความผิด
๒. วิธีการและเงื่อนไขในการค้ำ

ระเบียบกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ว่าด้วยการนำทรัพยากรสินหรือ
ของกลางไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. หลักเกณฑ์การขอนำทรัพยากรสินหรือของกลางไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

๒. ขั้นตอนและเงื่อนไขในการขอนำทรัพยากรสินหรือของกลางไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

๓. การคืนทรัพยากรสินหรือของกลางที่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

การพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดิน

ให้ จรท. และ สรข. ตรวจสอบสภาพของแร่โดยเร็ว ผลการตรวจสอบเป็นประการใดให้ จรท. เสนอความเห็นต่อ อพร. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการ ดังนี้

๑. กรณีที่เห็นควรให้ดำเนินการขายแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดิน
๒. กรณีที่เห็นควรให้จำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการคดี

การพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับแร่ที่ตกเป็นของแผ่นดิน

10

การพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง

๑. กรณีปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง
๒. กรณีไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง
๓. กรณีของกลางเสี่ยงต่อความเสียหาย

การพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง

กรณีปรากฏตัวผู้กระทำความผิด (ผู้ต้องหา)

ความผิด

ยึดหรืออายัดของกลาง (ม.๑๔๘)

ส่ง พงส. และ พนักงานอัยการ

ฟ้องคดี (ม. ๑๗๔ ว.๒ ว.๓)

อัยการร้องขอให้ศาลริบของกลาง

ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ ประจำท้องที่ ที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกรณีปรากฏว่ามีเจ้าของให้ส่งไปรษณีย์ลงทะเบียน ให้เจ้าของยื่นคำร้องขอรับของกลางคืนก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของ หรือมีแต่ไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลเชื่อได้ ให้ศาลสั่งริบของกลางเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันแรกที่ปิดประกาศ

คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี (ม.๑๔๘ ว.๓)

เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ขอรับของกลางคืนภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งไม่ฟ้องคดี

ของกลางตกเป็นของแผ่นดิน

การพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง

กรณีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด (ไม่มีผู้ต้องหา)

ความผิด

ยึดของกลาง (ม.๑๕๐)

ส่งเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

เจ้าของหรือผู้ครอบครอง อพร. ประการหาตัว (ม.๑๕๐ ว.๑ ว.๒)

ไม่มีผู้ใดแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองเพื่อขอรับ
ของกลางคืนภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันแรกที่ปิด
ประกาศ (ม.๑๕๐ ว.๔)

ของกลางตกเป็นของแผ่นดิน

หากมิได้ใช้สิทธิฟ้องร้องภายใน ๓๐ วัน
ให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่ใช่เจ้าของหรือผู้
ครอบครอง (ม.๑๕๐ ว.๕)

มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้
อพร. หรือผู้ซึ่ง อพร. มอบหมายดำเนินการตาม
กฎหมาย (ม.๑๕๐ ว.๔)

กรณีผู้มาแสดงตัวเป็นผู้ที่พนักงานอัยการมี
คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีให้ อพร. มีหนังสือ
แจ้งให้ไปใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลเพื่อขอรับ
ของกลางคืนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับ
แจ้งจาก อพร. (ม.๑๕๐ ว.๕)

การพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับของกลาง

กรณีของการเสี่ยงต่อความเสียหาย(ม.๑๕๑)

ความผิด

ยึดหรืออายัดของกลาง (ม.๑๔๘ หรือ ม.๑๕๐) นำส่ง พงส. หรือ จรท.

ของกลางเสี่ยงต่อความเสียหายหรือความสูญหาย หรือค่าใช้จ่ายในการรักษาเกินค่าของ
กลาง หรือมีเหตุอื่นอันสมควร

ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้สิทธิขอรับของกลางไปเก็บรักษาด้วยตนเองได้ภายใน
ระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันแรกที่ประกาศ

ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือมีแต่ไม่ยอมทำ
สัญญาตามเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศกระทรวง

จัดการขายและเก็บเงินไว้แทนของกลาง

นำของกลางไปใช้เพื่อประโยชน์ราชการ

ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองรับของกลาง
ไปเก็บรักษาด้วยตนเองโดยการทำสัญญา และ
จัดหาหลักประกันตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด

การดำเนินการขายแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน

การขายโดยวิธีประมูล

๑. การขายแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน ตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๑๐๓ และ มาตรา ๑๗๕
๒. การขายของกลางหรือทรัพย์สินที่ตรวจยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๑๔๘ (ก่อนคดีถึงที่สุด)

การดำเนินการขายแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน

แร่หรือของกลางตกเป็นของแผ่นดิน

จรท. ร่วมกับ สรช. ตรวจสอบโดยเร็ว

จรท. เสนอเรื่องขออนุมัติขายต่อ อพร.

เมื่อ อพร. พิจารณาอนุมัติ ให้ จรท. ดำเนินการดังนี้

เสนอรายชื่อคณะกรรมการฯ ๒ คณะ

- คณะกรรมการรับซองประมูล
- คณะกรรมการดำเนินการประมูล

- กำหนดวัน เวลา สถานที่ที่ทำการประมูล
- ปิดประกาศให้ประชาชนทราบไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

เมื่อ อพร. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ๒ คณะ
แล้ว ให้ดำเนินการขายโดยวิธีประมูล

การปิดประกาศการประมูล

- ปิดไว้ที่สำนักงาน จรท. ที่จะประมูล
- ส่งไปปิดประกาศที่สำนักงาน จรท.
ใกล้เคียง อย่างน้อย ๕ แห่ง

ต่อ

เมื่อ อพร. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ๒ คณะ
แล้ว ให้ดำเนินการขายโดยวิธีประมูล

กรณีมีผู้ชนะการประมูล

- จรท. หรือผู้ที่ อพร. มอบหมาย ส่งมอบ
แร่ พร้อมหลักฐานการประมูลได้
- แจ้งให้ผู้ประมูลได้ไปยื่นขอครอบครอง
แร่เป็นกรณีพิเศษภายใน ๗ วัน

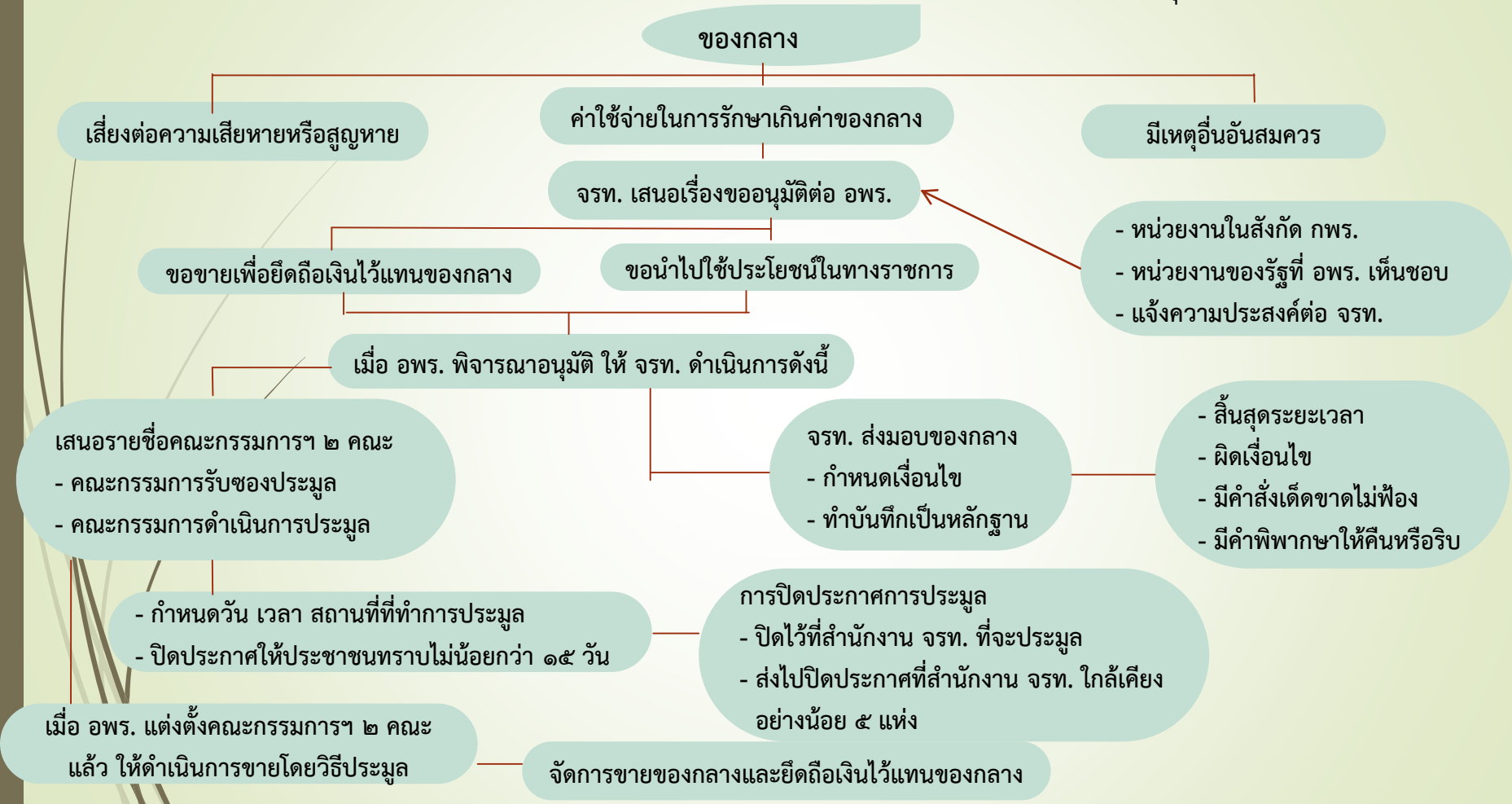
ผู้มีอำนาจฯ ออกหนังสืออนุญาตให้
ครอบครองเป็นกรณีพิเศษโดยเร็ว

กรณีผู้ชนะการประมูลสละสิทธิ์หรือถือว่า
สละสิทธิ์

กรณีไม่มีผู้เสนอราคาหรือมีผู้
เสนอราคาแต่ไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ที่กำหนด

- ให้คณะกรรมการดำเนินการประมูลเสนอเรื่องต่อ อพร. เพื่อ
- ยกเลิกการประมูลครั้งนั้น และ
 - ดำเนินการประมูลใหม่
 - กรณีราคาขั้นต่ำที่ทำการประมูลสูงเกินไปจนเป็นเหตุให้ไม่มี
ผู้เข้าประมูล ให้กำหนดราคาขั้นต่ำใหม่
 - ให้ อพร. อนุมัติ ให้ใช้ราคาขั้นต่ำใหม่ในการประมูล

การดำเนินการขายของกลางหรือทรัพย์สินก่อนคดีถึงที่สุด

การนำแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา วิจัย หรือประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการ

หากแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดินได้ดำเนินการขายแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง แต่ไม่มีผู้ซื้อหรือเข้าประมูล ถ้าเก็บรักษาต่อไปก็ไม่คุ้มค่าต่อค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา อธิบดีมีอำนาจสั่งการ ดังนี้

๑. นำของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดิน ไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา วิจัย
๒. นำของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดิน ไปใช้เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ
๓. จำหน่ายของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดิน ออกจากสารบบของทางราชการ

การนำแร่หรือของกลางหรือทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา วิจัย หรือประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ หรือจำหน่ายออกจากสารบบของทางราชการ

ตกเป็นของแผ่นดิน (ม.๖๓ ม.๑๐๓ ม.๑๗๕)

จรท. ร่วมกับ สรช. ตรวจสอบโดยเร็ว

เสนอผลการตรวจสอบต่ออธิบดีเพื่อเป็นข้อมูล

เห็นว่ามีมูลค่าคุ้มค่าต่อการนำออกขาย

เมื่อดำเนินการขายแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง
แต่ไม่มีผู้ซื้อหรือผู้เข้าประมูล

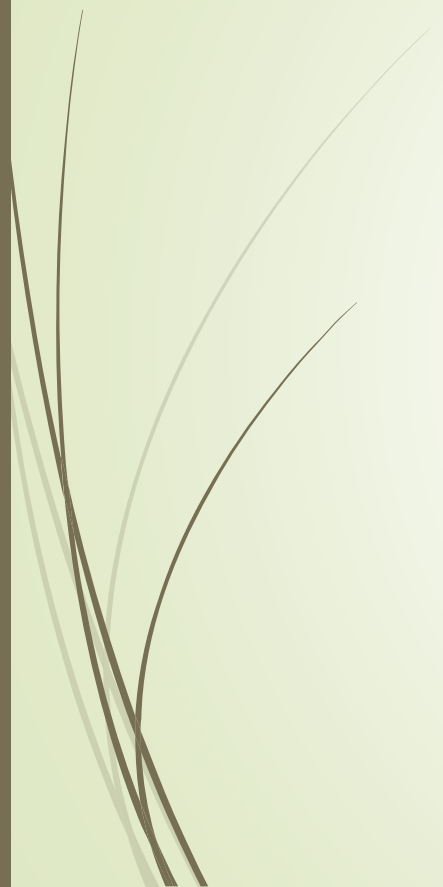
อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้นำไปใช้
- ศึกษาวิจัยหรือ (เฉพาะแร่)
- ใช้ประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ

หน่วยงานของรัฐหรือสถาบันการศึกษา
ทำหนังสือแจ้งวัตถุประสงค์ต่อ จรท.

เห็นว่ามีมูลค่าต่ำเกินไปไม่คุ้มค่าต่อการนำออกขายหรือเก็บรักษา

หากไม่มีหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันการศึกษาขอนำไป
- ศึกษาวิจัยหรือ (เฉพาะแร่)
- ใช้ประโยชน์อื่นแก่ทางราชการ (ของกลางเสื่อมสภาพ)

จรท. ขออนุมัติอธิบดีจำหน่ายออกจากสารบบ

THANKS!